

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

„Hü Magyarországunk népéhez“

Motto: A mi kenyérünket add meg nekünk ma; és: 1848. jöjjön el a te világod!

Irtta: **Veöreös Jenő**, győri ügyvéd.

(6. folytatás és vége.)

Magyarország ugyanis oly annyira közjogilag önálló és szuverén állam, hogy nemzeti önállóságának egyik szerve csak a magyar király, ki jelenleg a pragmatika sanctiónál fogva esetleg osztrák császár is s az uralkodó háznak kihalta esetén a királyválasztási jog is a nemzetre vissza szállandó lévén, jogilag Magyarország a személyi kapcsolaton túl viszonyba Ausztriával nem hozható; mert ne feledjük, hogy a kiegyezési törvénynek a közös ügyek mikénti elintézésének módjára vonatkozó határozmányai, Ausztriának minden hozzájárulása nélkül, a magyar országgyűlés által megváltoztathatók.

„A magyar nemzet királyi hűségébe és hazaszeretetébe vetett rendíthetetlen bizalommal s ama szilárd reménnyel, hogy királyi ohajtásunkhoz képest a rendes viszonyok vissza tértével a népnek annyszor bevált politikai érettsége a politikai jogoknak a belőlük ma még kizárt néprétegekre való kiterjesztését fogja üdvös következményül maga után vonni: a fejedelmi lelkiismeretünkől folyó kormányzati intézkedéseket ezennel szeretett magyar népünk oltalma alá helyezzük, hön ohajtva, hogy nemsokára ránk virradjon az a boldogabb idő, midőn a királyi hűség és a nép királyhűsége tartósan és zavartalanul fog üdvös együttműködésre egyesülni.“

A kiáltvány ezen utolsó pontjában, az általam fentebb vázolt és bírált ügyvivő „kormányzati intézkedéseket“ és „királyi ohajtásokat“ a „szeretett magyar népünk oltalma alá helyezi“; a kiáltvány tehát azt kívánja Magyarország népétől, hogy ezen a „fejedelmi lelkiismeretünkől folyó“ intézkedések mellett „királyhűségét“ tartsa meg azon „boldogabb időre“, mi „ránk virrad“.

Hah! mily szép egy alkotmányos királyi szöfűzés! és mégis valóban nagy feladatot ró a kiáltvány a magyar nemzet „királyhűségébe“, midőn a fentforgó viszonyok mellett csendes megadást, jó éjszakát, nyugodt álmokat és boldog felvirradást kíván.

Mert hisz a védtelen nemzet mit is tehetett egyebet akkor, a mikor annyi veszéllyel szemben, annyi véráldozattal őseink által részünkre megtartott alkotmányunk temetése előtt állottunk tehetetlenül; mit is tehetnénk, midőn az „alkotmányos állami“ polgári rendőreinknek revolveres és durva öklü szárai, úgy a „hagyományos“ szellembe átgurult „magyar hadsereg“ — tulajdon véreink — a mi „nemzeti“ hadseregünk, a mi 48-iki honvédek elnyomított s szálnalmas utódainak szuronyos és élestöltéses csapatai adják meg a magyar parlamentnek fegyveres szétrobbantásához a nekünk szánt megfelelő katonai parádét...

* * *

Fentiekben a kiáltványnak részletes bírálatával végeztem, de megemlékezem még azon általános erkölcsi behatásról, a melyet a kiáltvány bármely ép érzékű, romlatlan izlésű s a magyar becsületet nyíltághoz szokott emberre gyakorol az által, hogy hangzatos édeskes szeretet-teljes szavakba burkolja el azon nyilvánvaló tény, miszerint egy patens egy kiáltvány által a magyar nemzet egy közjogilag teljesen önálló és független alkotmányos állam: autokratikus uralkodói, ugynevezett „alkotmányos királyi“ akaratból, helyesebben parancsból, a hatalom kényszerével, alkotmányos szabadságától megfosztatik s szuronyokkal lenyűgöztetik és pedig az alkotmányos államfő által, a nemzet jogainak teljes kiküszöbölésével, az államfő által magának, mint „legfelső hadurnak“ vindikált nemzeti fegyveres erő hatalmának nyers kényszerével.

Erkölcsi etikai tekintetben ugyanis nem lehet eléggé elítélni azt a mézes-mázos szépítő burkot, melybe a rideg és kegyetlen tartalom rejte van; mert a kiáltványban a legnagyobb jogtalanság, melyet egy nemzeti és alkotmányos állam ellen elkövetni lehet, körmönfont stilisztikai rafinériával kedveskés és jóakaratu látszatba van takarva: a hang Jákobé, de a kéz Ézsaué.

Ez nem az a hang, ez nem az az őszinte, egyenes, becsületes magyar nyíltság, mely a magyar király és a magyar nemzet közt kívánatos; ez az

alakoskodás hihetetlen szégyenteljes és így megbocsáthatlan módon lealázza a korona tekintélyét, mit pedig a maga eszményi, a maga szüzsies tisztaságában és fényében megőrizni és fentartani, szent alkotmányos kötelességünk.

Természetesen arra van az ilyen stílus szánva, hogy a kitartott és megfizetett sajtónak legyen egy mondva csinált látszat nyújtva, mit ez ha bármily rosszhiszeműleg is, de felfújhasson, galád módon a nemzeti ügy harcosainak rágalmazására és befektetésére elcsúhessen-csavarhasson s a nemzet ellen intézett szörnyűséges csapásnak felépítésére és megmentésére felhasználhasson; arra való továbbá e máz, hogy ezzel a tudatlanok s a külföld félre legyenek vezetve s az odium az alkotmánynak minden irányban való megvédésére törekvő magyar ellenzékre legyen hártva.

A leiratnak stílusa és szerkezete is mutatja, hogy Magyarországon a társadalmi és politikai erkölcsök mennyire elzüllették s a közéletnek erkölcsi tisztasága mennyire elméltelyesedett, mert vakmerőbben s képmutatóbban elleplezve, elferdítve és jellegéből kivetkőztetve, egy nemzet-gyilkosságra szánt iratot még a világirodalom nem mutat fel.

Am nyissa ki immár mindenki szemét, kibén józanság, ép érzék és egy csipetnyi hazafiság is rejlik s lássa be, hogy a kiáltvány stílusa és valódi tartalma betetőzését és koronáját képezi egy elaljasodott s elzüllett korrupt politikai párturalomnak, az ugynevezett szabadelvű-párti rendszernek; lássa be, hogy a kiáltvány legfényesebb bizonyítéka annak, miszerint a valódi célzattól fokozatosan immár teljesen kiforgatott 67-es közjogi alapon, a nemzet sohasem lesz képes magát úgy körül bástyáztatni, hogy a chlopii hadparancsnak, a legutóbb történeknék s a kiáltványnak: legközelebb megint folytatása ne lehessen.

Be kell látnia immár minden józan, ép érzékű magyar politikusknak, hogy a 67-es politika méhében mennyi veszélyt hord s hogy csakis a függetlenségi és 48-as politikai program alapján képzelhető világos helyzetnek s biztos állami létnek megteremtése.

Lássák be a 67-iki alap követői, hogy bennük még mindig egy maradványa él az aulikus, politikailag gyáva és a nemzeti érdek-ellenes irányzatnak, s bár őket a 67-iki kiegyezés helyes végrehajtásának és a nemzeti állam megteremtésének komoly szándéka vezérelné is, mégis az ő szándékuk, személyük és egyéni jóakaratauk nem képezhet a jövőre nézve a nemzetnek tárgyi biztosítékot, a mire pedig a nemzetnek jövőjét fektetnie kell, ha élni akar.

A magyar közéletből végre-valahára ki kell irtani a régi magyar virtust, s a magyar egyéni bátorság helyébe az 1867-iki kiegyezéssel becsempészett politikai kishitűség és gyávaságnak szégyenteljes kultuszát.

A még mindig aggódók azon balfelfogásaikkal, hogy a kétértelmű, ingó-bingó s közös ügyes 67-iki félmunka jobb volna, mint a tiszta, egyenes és szorosan elhatárolt 48: ne álljanak a nemzet őseréjének ezen mai megnyilatkozásában utba, hanem álljanak félre.

A nemzet itélt a 48 javára; itéletében megnyilatkozott szívének vágya, lelkének álma, akaratának iránya s a ki ezen igazi és hamisítatlan nemzeti megnyilatkozás ellenére is velünk szembeszáll, annak ereiben nem igaz szittya magyar vér pezseg, annak jellemét már elgyengítette a közös ügy, az nem megbízható s nem önfaját védő elem, az mondva csinált, az csak olyan 67-es magyar.

A 67-nek állandó a veszélye, de a 48 egyszer s mindenkorra biztos alapot nyújt.

Azon végzem tehát, hogy: A mi kenyérünket add meg nekünk ma; és: 1848, jöjjön el a te világod!

Végszó

Fentieket még a májusi választások előtt irtam, de a kiadás anyagi segítség hiányából késett, mert sajnos, nálunk ilyenmit kiadni áldozattal jár és én már többet nem áldozhattam.

Időközben tehát megtörténtek a történelmi fordulatot képező és jelentőségében egyelőre ki sem fejezhető választások; a 48-as párt általános többségre jutott, úgy, hogy a 67-es alap mellett immár csak egy viszonylag törpe kisebbség áll.

Hazafias gyönyör és boldogság hatja át lényemet, mely

engem a komoly politikai és jogi érvelés irányából kiemel és érzelmi világom kifejezésére hangol.

A mennyire emlékeztetem vissza nyulik, elgondolkodom honunk sorsán; emlékeim tárházából különféle viszonyok, változatok, hatások érzelmi képe tűnik fel előttem; lelki szemeim előidéznek azon állapotokat, melyek hazaszeretetem csiraképzésétől fogva, mint jellegzetesek domborultak ki, melyek tüne-ményszerűleg egy-egy korszakot alkotnak hazánk viszontagságaiban, történetében, melyek mint a hajóst a tenger hullámai, hol az örvény mélyére lesodortak, hol felemeltek ben-nünket, hol mélységes aggodalmat, hol reményt öntve belénk.

A politikai helyzetről.

* **Mocsáry Lajos röpirata.** A függetlenségi pártnak egykori elnöke, Mocsáry Lajos, aki már hosszabb idő óta csak andornaki magányából nézi a politikai világot és így annak mélyébe nem tud belátni, röpiratot írt a függetlenségi pártrol. Teljesen hibás alapítéltől indul ki azzal a nyíltan bevallott céllal, hogy szétrobbantsa a koalíciót és a függetlenségi pártot. Minden okoskodása teljesen önkényesen felállított tételre van alapítva, hogy a függetlenségi eszmék az egész vonalon, a szöszéken és a sajtóban el vannak hallgatva és hogy a koalíció és az uralkodó között létrejött átmeneti békének egyik titkos pontja a függetlenségi elvek hirdetésének föl-függesztése. Amint az alap hamis, úgy természetesen a belőle vont következtetések sem allják meg az igazság bíralatját. A függetlenségi párt tagjai és elsősorban azok, akik a pártot a kormányban képviselik, sohasem adták föl elveiket. A párt az alkotmány megmentése érdekében vállalkozott ideiglenesen és átmenetileg egy koalíciós kormányban való részvételre és annak támogatására a fennálló törvények alapján, de elveit nem adta föl és a függetlenségi párt vezére a nyilvánosság előtt ismételt ünnepiesen kinyilat-

koztatták, hogy hűséggel ragaszkodnak programjukhoz és a nemzeti követeléshez. Mocsáry Lajos tehát igaztalan vádakkal illeti a pártot és vezéreit és röpiratának minden sora elarolja a kortól lemaradt politikust, aki nem tudja kibontakozni a régi formákból, a rendkívüli helyzetet sem képes átérteni.

* **Szövetség a csehekkel.** A magyar-cseh gazdasági és kereskedelmi szövetség megalakult és megkezdte működését. A szövetség nyomtatványain mindket ország címere látható a cseh oroszlan, baloldalt a magyar turul. A szövetség ad minisztrati vezetése a «Szokol» egyesület feladatát képezi. A Tatraban időző több, mint 100 cseh politikai személyiség hazautazása előtt meglátogatja Budapestet. Ebbeli szándékukat küldöttségileg jelentették be Dr. Barczy Sandor polgármesternek, aki intézkedett, hogy az érkezőket a főváros illó módon fogadja.

* **A kormány tagjai a miniszterelnöki palotában minisztertanácsra gyűltek össze.** Kossuth Ferencet, Szerényi államtitkár képviselte. A tanácskozás 3 óránál tovább tartott. Az eredményt természetesen nem publikálták, annyi azonban kiszivárgott, hogy a magyar kormány az Ausztriával kötendő kiegyezési tervezethez hozzájárul. Ugyancsak hírlik, hogy többek között főispáni kinevezések fölött is döntöttek. Egy más verzió szerint a sajtótörvény revíziójának kérdését vitatták meg körülményesebben és úgy határoztak, hogy a képviselőház őszi ülésszaka alatt erre vonatkozó törvényjavaslatokat fognak már előterjeszteni.

Felhívás

udvarhelyvármegye fogyasztási és értékesítő szövetkezeteinek vezetőihez.

Közelebről olvastam e jeligt: „A pontos fizetés a takarékoság legbiztosabb alapja és az eladósodás legnagyobb ellensége.” És vajjon ki kételkednék e szavak igazságában?

Tudjuk ezt mindnyájan, de leginkább azok, kiknek van alkalmuk gyakorlatilag is erről személyesen meggyőződni.

Látják azok, kik a fogyasztási szövetkezetek révén tapasztalják, hogy a ma elmaradt fillér, mint nő koronákká, hogy később annál inkább

nehezedjek a szegény ember terhes és gondteljes vállaira.

És hogy ezt megakadályozzuk, ma még nincs eszközünk, nincs hatalmunk ahhoz. Hiába figyelmeztetjük a népet a pontos fizetésre, hiába kísérjük meg, hogy csak készpénzzel vásároljon, mert így inkább ellentáll a kísértésnek és csakis a legszükségesebbre redukálja igényeit, a hitel tulságos kiterjesztése hatalmába kerítette a kisgazdát is, annak minden egyes tagját. Ma már vásárlásait úgy rendezzi a székely asszony, hogy egyegyed vásárlását készpénzzel fizeti, a többi feliródik oda, a hitelkönyvbe.

De arról ismét elfeledkezett, hogy odahaza feljegyezze, mennyi tartozasa van, teljesen megbízott hitelezőjében, akinek meggazdagodni való vagy a vajmi ritkán volt párhuzamos a tisztességgel.

E visszas helyzet némi részben redukálódott ugyan a fogyasztási szövetkezetek megalakításával, de a hitelnek hosszú időközön való fentartása ép úgy fennáll, mint eddig, sőt merem mondani, hogy fokozódott.

A szövetkezetek is kénytelenek alapszabályaikat be nem tartani és a hitelt — ha vásárolni kell — megadni.

Eltekintve a hitelezés és annak behajtásával járó kellemetlenségektől, a népet a pontos fizetésre és így a takarékosagra kell együttes erővel, előre megállapított uton és módon nevelni.

A munka nehéz, de valamit csak kell tenni, tétlenül nem hagyhatjuk a népek e téren való könnyelműségét.

Ha pontosan betartatjuk és idővel ide neveljük népünket, hogy csak annyit és csak azt vásárolja, amire egező szüksége van, bizonyára el fog maradni a sok haszontalan s egyuttal igen könnyen nélkülözhető csecse-bece, a részeg emberek száma, ha nem nagyon, de valamennyire kevesbedni fog.

A szövetkezetek vagyoni helyzete és készpénze szaporodni fog, mert nem lesz abban a kényszerhelyzetben, hogy hitelre vásároljon.

Hogy e téren együttesen felléphe-sünk és közös akarattal a munkához fogjunk, szükségesnek tartom, hogy e célból Udvarhelyvármegye fogyasztási és értékesítési szövetke-zetei Székelyudvarhelyt közgyűlést tartsanak, azon a központ hivatalból jelen legyen, hogy a szükséges és okszerű utbaigazítást megadja.

számban való megjelenés szerint állapították meg aztán az illetőnek katonai, vitézi és rendi jellegét. Mátyás király ugyan azt a színőrmértéket állította fel, hogy a primipilusok rendjébe csupán azokat sorozzák, a kik bírnak 3 sessorzóval, telekkel vagy osztófölddel, de a későbbi idők gyakori panaszaiból szemmel látható, hogy egy hadi paripa bírása elég minősítvénye vala mindig a lófősegre. Mikor egy lófőnek nem volt lova, akkor egyelőre a gyalogok rendjébe osztották őt be s ha tartósan nem tudott lovat szerezni magának, akkor abban a rendben meg is maradt. A fejedelmi időben iparkodott természetesen mindegyik lófő a föltételeknek megfelelni, mert különben a köz- vagy községi székelyek rendjébe cseppent alá, mi rá nézve fontos jogok elvesztését jelentette. Mikor a fejedelmi korszakban szigorubb rendi osztályozás jött divatba, a magasabb rendbe jutás különösebb fejedelmi jogadástól vagy gráciától függött. És ebben az időben a lófőnek is, aki időnkint paripa híjában a gyalog rendbe került, ha lovat is adott az lsten neki, azért igen meg vala nehezítve, hogy a saját rendjébe megint visszakerüljön. Az idők azonban változtak. Az 1670-iki országgyűlés a többi közt, határozati-lag mondja ki, hogy olyan lófők, a kik képesek újra lovon szolgálni, visszahelyezendők a saját rendjökbe.⁸⁶

Hivassanak meg a „Magyar Gazdaszövetség”, a „Székelyföldi kirendeltség”, ugyszintén a társ egyesületek és mindazok, kiknek elhagyott székely népünk felsegítése, akár hivatalból, akár ideális és szociális szempontból erkölcsi kötelessége.

A szövetkezeti eszme folyton terjed és mindinkább többeket hódít, azért, mert tagjai egyenlő kötelességek mellett egyenlő jogokat élveznek.

A szegény nem érez megaláztatást s a gazdag alkalmatlanságot, mindenik érdeke egyformán van képviselve. A „Hangya” szövetkezetek e mellett még hazafias missziót is teljesítenek, mert összeköttetések révén egymást támogatják, a hazai ipart és termékeit a leghatásosabban partolják és terjesztik.

Végül legfőbb munkásai a Magyar Gazdaszövetség ésszerű me-zőgazdasági politikájának.

Hogy e téren egyöntetűbben éshatóságosabban munkálkodhassunk, gyűljünk össze és állapodjunk meg egy közös munkaprogramban és azt valósítsuk meg. Valósítsa meg ki-kitehetsége és az adott körülmények szerint.

Az eszme és a munkakör oly fontos és oly égető sürgős, hogy az tovább halasztást nem tűrhet. Cselekedjünk, nehogy elkéssünk.

Hetser Kálmán.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kitüntetés.** A király bethlenfalvi Pál Gabor csikossyóí róm. kath. főgm. igazgatónak a tanügy terén kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Kinevezések az egyház köréből.** Az erdelyi püspök Szabó János székelyudvarhelyi kaplánt a csikossyóí róm. kath. főgmaziumhoz helyettes vallásánárnak, Dézsi Lajos ujmisest pedig Székelyudvarhelyre kaplannak nevezte ki.

— **Tanárjelöltek városunkban.** A közoktatásügyi miniszter most je-lőlte ki azon közepiskolákat, melyekben szakvizsgázott tanárjelöltek gyakorlati kiképzésüket nyerhetik. A helybeli kir. főrealskola a magyar nyelvi és a mennyiségtan, természettan szakot követő tanárjelöltek számára jelölte ki. Nem sokára tehát több tanárjelölt érkezik hozzánk, hogy a törvényhoz meghatározott, gyakorlati kiképzést megszerezze.

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

A székelyek reáltörténete 1562 — 1691-ig.
Irtá: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(61. folytatás.)

A háborus idők mustrájának a többi közt érdekes példája 1645-ből, a Kászonszék hadkiegészítő mustrájáról szóló lista. Meg volt e föl-írásból állapítandó, vajjon ki huzta ki magát a hadi szolgálat alul?! A legtöbben, kik a listában fel vannak sorolva, betegesnek, aggkori gyengének, szolgálatképtelennek mondják magukat, vagy pedig magok helyettesül önnön fiukat, öccsüket vagy egy zsoldost állítanak.⁷⁸ Az ily listák tették lehetővé a részleges fölkelésnél is a fegyverviselő arányszériu behívását, vagy legalább a kulcsot, mely szerint azok behívattak.

A mustrák egyszersmind fegyvergyakorlattal voltak összekötve. Alkalmul szolgáltak a fegyverfoghatók-nak kisebb szakaszokba és fegyver-nemekbe való beosztása, a melyeket a kapitányok felügyelete alatt hadnagyok és tizesek végeztek, vezettek.

A széki fölkelő sereg élén a kapitány, vagy annak helyettese a vicekapitány állt; a csapatok fölszerelésiért felelősek voltak ők, felelősek becsületekkel, nevékkel.⁷⁹ A fölkelés szervezése pedig a széki tisztek hatáskörébe tartozott, akik maguk is tisztí

állást foglaltak el ugyan, de azért a katonai tisztségre nézve a személyes tekintély és a már tanúsított vitézség volt az irányadó minősítvény. A tizesek és hadnagyok szakaszaiért a kapitánynak voltak felelősek és kötelesek valának kivált az ismételt hadiszemléken, a legénységet „biztatni és tanítani” vagy a mint ma mondjuk: lelkesíteni.⁸⁰

Mindenek előtt a lövőket kellett begyakorlani jól. Okmányszerű adatok erre nézve gyérek ugyan, de hát a dolog természete hozza magával, hogy annak meg kellett történnie, mert hiszen arra valók voltak a gyakori mustrák. Báthori Zsigmond 1591-ben a marosszéki lövők és puskások hadnagyának nyomatékosan ad jogot mustrák tartására, „hogy így a katonai dolgokban forgódní tudjanak, szerszámjok jó karban legyen és testők a tétlenség miatt ne restüljön el”.⁸¹

A mint a mondottakból kivehető, a mustrák tartása a széki tisztek feladata volt és pedig a szék legfőbb tisztviselője, a kapitány és a vicekapitányé. Már a constitutiones exercitiales szerint is reájok hárul e kötelesség.⁸² Mikor a királybíró kezd éltre kerülni, tartott ő is hadi szemléket.⁸³ A lövők és kisebb szakaszokat a hadnagy mustrálta és taníttatta. De hát a székely comes vagy ispán, annak helyettese,⁸⁴ sőt magok a fejedelmek és meghatal-

Ország-tetele n-lyen l- a kep- a korm- Gyula- nác f- résztve- az erde- jelentet-

iskolai- polgári- a vallá- ter Te- életünk- tantón- igen so- buzgó- a jóte- domb- hogy a- a maga- ban ki- janak.

— A- mult e- melyet- megbiz- niszter- vezetőj- késón- érette- intéz- dalra

Udvarh- talosan- cim ala- evi mü- ban is- a szek- Adandó- teinket- sik a d- kely ne- ket kö- azt kiv- megkar-

— U- volt a- ban, az- kapcsol- vallás- ily cim- szeteb- lasztot- nyujtot- tudomá- egész- a bees- józan- zetlen- hát ért- célja, l- lások

szében- csak a- mint e- esinos- son há- szep c- ismeré- meg, r- vett ta- valóvá- gyar e- jes va- józan- zetlen- hogy- lamint- val tu- tanárt- működ-

beli fe- napján- listát

— rint- 9-én, umban- évi ta- érette- kolatá- a sor- tisztes- jenek

— zom a- tani. Tár- sa

—

— **Kolozsvári ünnepek.** Az új Országos Nemzeti Színház zárkölétetele ma d e. 11 órakor lesz, amelyen Justh Gyula elnök vezetésével a képviselőház küldöttsége, valamint a kormány képviselőiben Andrassy Gyula gróf belügy- és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is részt vesz. A kiállítás megnyitására az erdélyi rész legelőkelőbb gazdái jelentettek be megjelenésüket.

— **Vargha Ida** helybeli polgári iskolai tanítónő a belenyési áll polgári leányiskolához helyezte át a vallás- és közoktatásügyi miniszter Tegnap utazott el a társadalmi életünkben kiváló helyet betöltött tanítónő városunkból, hol bizonyára igen soká feledhetetlen marad ügybuzgó tevékenysége, mely különösen a jótékony négyesület életében domborult ki. Őszintén ohajtjuk, hogy szülőföldjén «prófeta legyen a maga honában» és jótékonyágában kitűnt erényei ott is főmaradjanak.

— **A székelyföldi gazdasági akció** múlt évi működésének ismertetésért melyet a földmívelésügyi miniszter megbízásából Dr. Kóós Mihály miniszteri segéd titkár, a kirendeltség vezetője állított össze — egy kis késsön bár, de megkaptuk. Köszönet érte Dörner Béla kirendeltségi intézőnek, aki a 62 nyomtatott oldalra terjedő füzetet a «Székely Udvarhely» szerkesztőségének hivatalosan megküldötte. A füzet 68 alcím alá foglalja a kirendeltség múlt évi működését és nagyobb vonásokban ismerteti azt az irányt, melyet a székely falusi nép életében tett. Adandó alkalommal szerény nézeteket majd elmondjuk egyik másik a címről, mert szeretjük a székely nevet és jövődét sorsa bennünket közölről érdekel. Most csupán azt kívántuk jelezni, hogy a füzetet megkaptuk.

— **Ünnepélyes tanári székfoglalás** volt a helybeli református kollegiumban, az új iskolai év megnyitásával kapcsolatban, amikor Biró Sándor vallás-tanár olvasta fel értekezését, ily címen: «A vallás, Arany költészetében». A szerencsésen megválasztott hálás tárgy bő anyagot nyújtott a fejtegetésre, mert — köztudomás szerint — Arany Jánosnak egész életét és költészetét az erény, a becsület, az igaz vallásosság, a józan életfilozófia és a tisztá, önzetlen hazaszeretet lengte át. Így hát értekezése is nem az volt a célja, hogy Arany költészetének valóságos búbáját, a maga teljes egészében tüntesse fel, hanem inkább csak az, hogy költészetének köréből, mint egy szép virágos kertből, egy csinos kis csokrot gyűjtsön és nyújtson hálás hallgatóságának. És ezt a szép célt el is érte; feladatát elismerésre méltó sikerrel oldotta meg, mert Arany költeményeiből átvett találó idézetekkel tette nyilvánvalóvá azt, hogy a legnagyobb magyar epikus költő egész lényét, teljes valóját az igaz vallásosság, a józan gyakorlati bölcsélet és az önzetlen hazaszeretet hatotta át és hogy e tekintetben Tompát — valamint többi nagy költőinket is jóval tulszárnyalta. Köszöntjük az új tanárt és ohajtjuk, hogy közhasznú működését siker kövesse!

— **Esküvő.** Jakabos Miklós helybeli ferfiszbőmester ma (kisasszony napján) vezeti oltárhoz Liskai Juliskát Biharmegyéből.

— **Találkozó.** Értesülésünk szerint — holnap (vasárnap) szept. 9-én, a helybeli református kollegiumban, azok az ifjak tartanak 10 évi találkozózt, akik 1896-ban lettek érettek s távoztak el innen. A 20 iskolatárs közül kettő immár kidült a sorból, — de a többi áll és sok tisztes állást tölt be. — Csak jöjjenek! Isten hozza őket!

— **Két kötet könyvet** szándékozom az olvasó közönség elé bocsátani. Egyiknek címe: «Mózsibá' és Társai», ez a székely nép humorát

tárgyalja apróbb elbeszélésekben. A ki szeret a székely nép furfangján elmulatni, hiszem, hogy élvezetes perceket szerez e kötet átolvasásával. A másik a «Szentmihályi Vértanúk» s az ott rettenetes kegyetlenséggel 1848-ban legyilkolt négy székely ifjunak története évek óta folytatott kutatásaim alapján. E két kötet körülbelül 9—10 iv terjedelműen jelenik meg Betegh Pál és Társa kiadásában Székelyudvarhelyen, legkésőbb folyó év december 1-re. Ára «Mózsibá' és Társai»-nak 1 K 60 f, a «Szentmihályi Vértanúk»-nak 60 f, de a két mű egyszerre megrendelve bérment-s küldéssel 2 K. Az előfizetések és gyűjtővek f. é. október 15-ig címre okvetlen megküldendők, mert csak korlátozott számban fog nyomtatni. Gyűjtőknek 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Székelyudvarhely, 1906 szept. 8-án. Hazafias üdvözléssel: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

— **Szülők figyelmébe.** Major József kolozsvári első táncmestert régen vártuk, hogy gyermekeink tőle olyan testtartást sajátítsanak el amelyre minden művelt embernek szüksége van. Ragadjuk meg a kedvező alkalmat gyermekeink jövője érdekében és csatlakozzunk tánciskolájához Több szülő.

— **Beiratások a helybeli tanítézetekben.** A székelyudvarhelyi közép- és elemi iskolákban folyó hó 7-ikéig az 1906/07. iskolai évre a beiratások következő eredményekkel történtek meg: A róm. kath. főgimnázium I. osztályában 64, II. 43, III. 46 IV. 42, V. 34, VI. 38, VII. 32, VIII. 35, össz. 334; az ev. ref. kollegium I. o. 48, II. 38, III. 35, IV. 50, V. 33, VI. 34, VII. 30, VIII. 22, össz. 290; a kir. főreáliskola I. o. 21, II. 35, III. 20, IV. 19, V. 16, VI. 17, VII. 17, VIII. 10, össz. 155; az állami polgári leányiskola I. o. 26, II. 28, III. 40, IV. 30, össz. 124; a róm. kath. leány-növelde I. o. 62, II. 45, III. 35, IV. 28, V. 20, VI. 19, össz. 209; az ev. ref. leányiskola I. o. 28, II. 27, III. 22, IV. 24, V. 18, VI. 5, össz. 124; a róm. kath. fiúiskola I. o. 17, II. 9, III. 15, IV. 26, V. 10, össz. 77; a községi fiúiskola I. o. 64, II. 65, III. 54, IV. 37, V. 18, VI. 3, össz. 241 tanuló van. Ideszámítva az állami kö- és agyagipari szakiskolába fölvetett 20 I., 13 II., 10 III. és 10 IV. évfolyambeli növendéket, Székelyudvarhelyt együttesen 1607 tanuló iratkozott be az irt időig. Az V. kerületből adataink hiányoznak.

— **Tánciskola.** Major, Kolozsvár első táncmestere — mint múlt számunkban jeleztük — városunkba megérkezett és nem 9 én, hanem 10-én (hetfőn) d. u. 5 órakor a kir. főreáliskola tornatermében a tanítást megkezdi. Kellő tájékozottság hiányában látogatásokat egyelőre nem tehet. Azonban, ha a közönség őt hivatja, a lakcim megjelölésével a küldöncöt lakásán, a Központiszálló 4. sz. szobájában várja. Az első órán megjelenérendkívül fontos. Beiratás az első órán történik.

Gazdasági tanulmányut Algyógyra.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség, hogy a szakszerű gazdaságot jobban megkedveltesse és hatályosabbá, tegye az egész Székelyföldről állam költségen több kisebb csoportban kirándulást rendezett az algyógyi minta gazdaságba. Udvarhelyvármegyéből is a miniszteri kirendeltség vezetése mellett aug. 18-án reggel a székelyudvarhelyi állomásról 23 községből 44 lelkes székely, tanítókból és kisbirtokosokból álló csoport indult gazdasági tanulmányutra. A délutáni órákban érkezett meg a vonat a romoszi állomásra, honnan a minta gazdaság ló- és ökör fogatával indult a társaság az 5—6 kilométer távolságban levő Algyógyra. Megérkezés-

kor a kastély előtti térségen Péter Sándor üdvözölte az intézet igazgatóját azon kérelemmel kapcsolatban, miszerint sziveskedjék az itt megjelent tanulni vágyó gazdákat vezérelni és oktatni. Gáspár József igazgató szívélyes hangon üdvözli a megjelenteket s mindjárt a szertárba vezérli a tudnivaló társaságot, hol a buza, rozs, árpa, zab, tengeri, lóher, len és más egyéb gazdasági termények természetesi módozatairól tartott tudományosan egyszerű és könnyen megérthető előadást s közben a hozzá intézett kérdésekre adott teljesen pontos és kielégítő feleleteket, szakszerű magyarázatot. Különösen a korán érő algyógyi tengerire hívta fel a fő figyelmet, melyet célszerűnek lát a mi zordonabb éghajlatu vidékeinkre is. Innen a 20 hold kiterjedésű majorba vezérelt, a hol a tervszerűen épített és berendezett gazdasági épületeket a benne levő gyönyörű erdélyi faj, fehér tehennel, borjúkkal, ökrökkel mutatták be. Nem sok, de igen szép és értékes marha állomány ez.

Az idő rövidsége miatt mindent megtekinteni nem lehetett s mivel már be is sötétedett, megtértünk az intézet dísztermébe, hol izletes vacsora fogadta a tanári kart és a hosszú utról jövő tanulmánytársaság és éhes társaságot.

Vacsora közben Gáspár József igazgató költői lendületű beszédben üdvözölte az intézet vendégeit, kik ismereteket szerezni jöttek e darab magyar földre. Felkészönti és elteti a vendégsereg minden egyes tagját. Ezután több szebbnél-szebb pohárköszöntőkben gyönyörködött a sokáig együtt maradó szép társaság. Fel lett köszöntve a székelyföldi kirendeltség, annak Budapestén és M.-Vásárhelyen levő fejeihez üdvözlő távirat is küldetett. Fel lett köszöntve a tanári kar, a tanuló ifjúság, az udvarhelyvármegyei intéző Dörner Béla személyében, a gazda közönség és meg számosan.

11 órakor tértünk meg nyugalmra jól elrendezett szállásainkra, melynek kényelméről az igazgató igaz székely vendégszeretettel gondoskodott.

Masnap vasárnap a gazdag reggeli után a 30 holdnyi kastély kertben anya gyümölcsös, faiskola stb. megtekintése és az almabor készítésének megfigyelése után a gazdasági irodát és felszerelését néztük meg, az igazgató utmutatása mellett itt kapott minden gazdakör képviselője egy példány jelentést az intézet 1904—5 évről és térképet az 1752 hold 1029 négyszögöl birtok testekről. Többen pedig megvették az intézet igazgatójának: Gazdasági vezérfonal c. 2 kötetből álló művet, mely részletesen és igen sikeresen foglalkozik a gazdaság mindennemű ágával s mint saját észleletein és tudományos vizsgálódásain alapuló mű megérdemli a beszerzést és tanulmányozást.

Ezután a gazdasági majorban folytattuk a tanulmányozást. — A család udvar egészséges lakásaival, az ifjabb állatok kifutó helyei, a liba és majorságól s annak tökéletes berendezése, etetése, itatása, tojtatása, a rend és tisztaság csodálatot keltett, az ilyet még nem látott s nem is képzelt társaság tagjaiban. Ugyintén meglepetés szerű volt a sertés öl megtekintése is a gazdáink által könnyen utánozható malacoztatóval. — A példás rend és tisztaság mindenütt meglepő.

Ezután ló- és ökör fogattal a 7 táblára felosztott falureti dűlő megtekintésére indultunk, mely miniszterüleg van dolgozva és kezelve. Itt is az igazgató nyújtott a termények jó termelésére nézve hasznos és bő felvilágosításokat. Del felé járván az idő, igyekeztünk visszatérni. — A tornyokban zúgtak a harangok, imára hívták a hívő és buzgó lelkeket. — Halát adni a jó Istennek, emlékezni a dicső és nagy

lélekről — Gróf Kun Kocsárdról — s Isten áldását kéri, — mi is templomba mentünk. Az igazgató szívesességéből megnyílt a református atyafiak csinos és szép berendezésű temploma. S miután az öreg és hű lelkipásztor ott hagyta kicsiny gyülekezetét, — megtérve az ő Alkotójához — sorainkból mások foglalták el helyét. Péterfi Mihály szentábrahámi lelkész imádkozott buzgón és lelkesítően, ezután Ürmösi József homoródszentpáli lelkész tartott egy igen sikerült beszédet Maté 5 r. 45—46 v. alapján. A község előkelősége, az értelmiség, az intézeti növendékek és a kirándulók csoportja lelki éberseggel s teljes odaadással figyelt a szónokra, imádkozott a könyörgővel és enekelt az orgona kísérettel.

Isteni tisztelet végeztével a díszteremben terített asztaloknál foglaltunk helyet, jó étvágygyal fogyasztván az izletes ebédet. Szébbnél szebb pohárköszöntők tartottak lekövetve a figyelmet s elenkítették a társaságot. Így Dörner Béla, Péterfi Mihály, Kovacs Imre, Ürmösi Károly és József, Györfi István, Szentannai Samu, Rozsondai István stb. Péter Sándor méltatva a nagylelkű alapító gr. Kun Kocsárd érdemét, szíves szeretettel kerte a társaságot, miszerint tegyen emléket e tanulmányút alkalmával, azaz járuljon hozzá filléréivel a szikla sirbolt előtt emelendő szobor költségeihez. E felhívás eredménye lón 63 korona 10 filler gyűjtes, melyet Gáspár igazgató köszönettel fogadott. Az egyes adakozók nevei alább közöltemek.

Ebéd végeztével megtekintettük a kastély kertben levő üvegházat és casemille szilva-aszalót, a szép és gondozott utak is megtekintésre méltók.

Ezután a nemes alapító sziklába vágott sirját kerestük fel a szőlő hegyen, mely helyről felséges kilátás nyílik a szepen gondozott gyümölcsösökre, a gazdag térségre és az azt övező lombkoszorú erdőkre. A kegyelettel adózó társaság kalap leveve hallgatta Péter Sándor városfalvi lelkész beszédét, melyben a hála adóját rója le a nemeskeblű és hazafias lelkű főúr sirjánál, ki az őt vagyont nemes celra hagyja, ellentétben azon sok könnyelmű főúrral, ki külföldön tékozlotta s pusztítja ma is vagyontát.

Vari Elek hom.-keményfalvi tanító pedig Bartha László mezőfeleli tanító ódáját szavalta hatással. Ezek előtt a Hymnus, ezek után a Szózat hazafias tüzzel való eleneklése töltte be a levegő eget s a fekete felhőket tova vivő szél vitte eme szent énekek hangjait a völgyben lakozó olahság fülebe. Vajha a hazafiság langoló szikráját gyujtaná s éleszteni keblökben!!

E rögtönzött ünnepség után Adler Arthur szászvárosi fényképész fényképet vett fel a sir előtt elhelyezkedő társaságról. A hegyről lemenet az aljban levő kosárfonó nemes fűz ültetvényénél, ennek hasznos voltáról s termelési módjáról tartott előadást.

Az uton várakozó kocsikon helyeinket elfoglalva, a mintegy 8 kilométer távolban levő «Algyógy fürdő» tekintettük meg a magaslaton a fényképész újabb felvételt eszközölt. Gyönyörű kilátás nyílik innen az erdélyi erchégségre. Ide látszik az Algyógy patak mellett az u. n. rinizsi malom is, hol hajdanában — a monda szerint — malomkövön kínálta királyát, Mátyást — az akkor még molnár legény, később kenyérmezei hős: Kinizsi Pál.

A magaslatak kis völgyében levő gazdag kénés fürdőben megfürdödvén, sietve mentünk vissza a szakadó záporosban bucsut venni a mezőgazdaság eme becses intézetétől s annak szíves, vendégszerető tanári testületétől. A párolgó meleg étel a kirándulás, a fürdés és záporos útán igen jól fogott. Megköszöntük a szí-

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban
Gyertyánffy J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

ves vendégszeretet mellett az igazgatónak hasznos utmutatásait, tanításait, magyarázatait, mely mellett Páll Sándor gyakornok és Zoltán Ákos kertésztanító szolgáltak sok hasznos felvilágosítással. Vacsora idején az igazgató megköszönte az intézet irányában figyelmünket, kérve hogy az odaadó buzgalmat, melyet kifejtettünk hasznosítsuk lakóhelyeinken, vármegyénkben, népünk és hazánk boldogítására. felvirágoztatására.

A kirendeltség is hálás köszönettel emlékezett meg az intézet igazgatójának, tanári testületének szives figyelméről, buzgó jóakaratóról, melyet tanusított a kirándulók irányában, hogy hasznos tanulságokkal térhessenek meg közsegeikbe.

Kölsönös jó kívánatokkal — vacsora végeztével — egymástól bucsút véve, a fogatokra ültünk, hogy idejekorán ott lehessünk az állomáson.

A költés, a fáradság nem ok nélkül való. A gondolat, mely ilyen irányban megszületett és keresztülvitetett, gyümölcstermő. A kivitel célszerű és hasznos. Hátha még mindent láttunk és hallottunk volna? Mert sokat láttunk és hallottunk, de még sok lett volna a látni való. Csak hogy mindenkire két nap nem elég.

Igy is bőven lesz alkalma a gazdaközönségnek tapasztalatait értékesíteni. S hiszem, hogy a baromfi-tenyésztésnél, a sertésnevelésnél, a répa-termelésnél, a szántásnál, vetésnél, a nemes fűz termelésnél, a gyümölcsészetnél s több más korszerű gazdálkodási ágban, szakszerű berendezkedésnél a látottakat és hallottakat a legtöbbben gyakorolni, gazdaságukba bevinni fogják, sőt másokat is ez irányban lelkesíteni, vezérelni fognak. Kívánatos is, hogy így legyen, mert ez által leszünk legnagyobb mértékben hálásak Gróf Kun Kocsárd iránt, ki e birtokát nagy összeg pénzrel együtt tette a haza oltárára s kivált a székelység boldogítására; hálásak leszünk továbbá az E. M. K. E. iránt, amely nagyban buzgólkodott ez intézet létrejötté érdekében, végül a magyar állam és nemzet iránt, mely fentartja ez intézetet s közvetve odahat, hogy minél többen látogathassák e közigazdasági életünkre jelentős intézetet.

Utunk tanulságos és hazafias vala. A vidék, melyet megláttunk s a kastély, ahol voltunk, mind a mult időkről beszéltnek minékünk. A romba dőlő kastély újabb virul s áldásait az üszköt dobó ivadéokra is ontja, a martalóc had által kinosan elpusztított egykori uradalmi személyzet emléke is nemsokára állni fog a vérral borított udvaron és az ott járó s tanuló székely ifjuság annál inkább fogja szeretni e sokat szenvedett hazát.

Isten áldása legyen a hazán, az intézet vezetőségén, a székelyföldi miniszteri kirendeltségen és a kirándulók tanulmányutján s abban szerzett okulásain!

Végül ide jegyzem azoknak neveit, kik a gróf Kuun Kocsárd emléke szobrára adakoztak: Dorner Béla 10 K, Péter Sándor 4 K, Hrobonyi Adolf, Varga Dénes, ifj. Szász József, Pálffy Mihály és Vég Gyula 2—2 K, Péterfi Mihály, Bakó Károly, Ambrus János, legifj. Bencze Ferencz, Demeter Elek, Györfi Pál, Varga János, ifj. Gedő Zsigmond, Nagy Zsigmond, Kovács Domokos, Gálffy László, Somodi Ferencz, Dimén Dénes, Szabó János, Gergely József, Keresztély Márton, Baczó Dénes, Szentannai Samu, Szász Béla, Marosi Mátyás, Szén Mihály, Istók Domokos, Száva Mihály, Demeter Miklós, Deák Ferenc, Hodgyai Géza, Rozsondai István, Istók József, Derzi Géza, Ürmösi József, Gáspár Albert, Kovács Imre, Ürmösi Károly, Györfi István, Vári Elek 1—1 K, Kis György, Nagy Gyula 80—80 f.

Csighi Sándor 40 f. Elekes Dénes 1 K 10 f. Együtt 63 K 10 f.

Végül kérem a Tekintetes Szerkesztő urat sziveskedjék becses lapjában e közleménynek helyet adni.
Figyelő.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó Intézete.

Szám: 2901—905. k. i.

Pályázati hirdetmény.

A bardoczi köri szülésznői állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám f. évi október 10-ig adják be.

A körhöz tartozik: Bardocz, Erdőfüle, Székelyszáldobos és Olasztelek.

A bába javadalma:

100 korona évi fizetés,
 40 korona évi lakbér,
 2 korona működési díj minden egyes szülésnél. — Igazolt szegényeknél ingyen tartozik segélyt nyújtani.

Oklánd, 1906. szeptember hó 4.
Szabady s. k. főszolgabíró.

Szám: 3131—906. k. i.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó Homoróddaróc nagyközség jegyzői állására pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:
 1. Törzsfizetés 1400 korona.
 2. Anyakönyvi tiszteletdíj 200 K.
 3. Természetbeni lakás.
 4. Napidíj átalány 120 K.
 5. Fuvar természetben.
 6. Iroda átalány 100 K.
 7. Anyakönyvi dologi kiadás 40 K.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában, illetve az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában megkivánt képességet igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi szeptember hó 20-ának déli 12 órájáig annál inkább benyújtsák, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Oklánd, 1906. szeptember 4.

Szabady Tivadar, főszolgabíró.

Szám: 1122—906. k. i.

Pályázati hirdetmény.

A homoródszentpáli körbábái állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám **foló évi október hó 1 ig** adják be.

A körhöz tartoznak Homoródszentpál, Homoródszentpéter és Recsenyéd községek.

A bába javadalmazása: évi 80 korona fizetés és évi 20 korona lakbér. Minden szülés után 2 korona működési díj. Igazolt szegényeknél ingyen köteles segélyt nyújtani.

Oklánd, 1906. szeptember 2.

Szabady s. k. főszolgabíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható

Szolid üzlethez ügyes, fiatal

elárusítónó

kerestetik. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Eladó kocsik. Egy félváltos kocsit javítva, jótállás mellett és egy új felolajos tengelyvel, előnyös áron eladó David Gergely kovácsmesternél Székelyudvarhely, Petőfi-utca 26 sz. alatt.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe
 FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

Thomassalakliszt

csillag

védjegyű

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas mütrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Sziveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körut 3. sz.

a Thomaspfoszfatfabriken G. m. b. h. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Kereskedőtanoncok felvételnek Lengyel László cégnél Székelykeresztúron.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhírű fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentúl saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
 fűszerkereskedő.

A "SZÉKELY UDVARHELY" hirdetés a leg eredményesebb.

KÉRJEN

csak
 Seller és Kary fele

FREDIN

legjobb tisztítószert minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcaif, oscarica, chevreaux és lakkeipöh. Bécs, XII. l.

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járnai.

FRANKLIN.

TANKÖNYVEK, TANSZEPTEK
 kaphatók: BETEGH PÁL és TÁRSANÁL.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piactérre, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekeznai fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárta lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!